

**Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu
Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Uzależnień na terenie
Gminy Choroszcz
za 2020 rok**

Choroszcz 2021

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz na 2020 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Program realizowany jest na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r., poz. 2277 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r., poz. 2050)

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz diagnozuje obszary problemowe, określa cele oraz precyzuje zadania profilaktyczne na trzech poziomach: uniwersalnym, selektywnym oraz wskazującym.

Finansowanie działań w ramach profilaktyki uzależnień ujęto w planie budżetowym gminy na rok 2020 w dziale 851 – ochrona zdrowia, w rozdziałach:

- 1) 85153 – zwalczanie narkomanii – 18 000 zł;
- 2) 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi – 63 274 zł;
- 3) 85195 – pozostała działalność w ramach ochrony zdrowia – 15 000 zł.

Do 31.12.2020 r. zostały wydatkowane następujące kwoty:

- 1) w ramach rozdziału 85153 – zwalczanie narkomanii: 15 870,40 zł.
- 2) w ramach rozdziału 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi: 56 994,92 zł.
- 3) w ramach rozdziału 85195 – pozostała działalność w ramach ochrony zdrowia: 15 000 zł.

Działania finansowane z rozdziałów 85153 oraz 85154 realizowano na podstawie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz na rok 2020.

Głównym celem Programu było zapobieganie powstawaniu zachowań patologicznych związanych z uzależnieniami, poprzez wzmożoną edukację, kreowanie świadomości społecznej oraz promowanie pozytywnego postrzegania postaw trzeźwościowych i prozdrowotnych.

Program zakładał realizację celów poprzez:

- 1) prowadzenie działań systemowych niezbędnych do rozwiązywania problemów na poziomie instytucjonalnym – Urząd Miejski, Miejsko – Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej, jak i na poziomie środowiskowym – środowisko szkolne, lokalne, itp. oraz koordynację interwencji instytucjonalnych i środowiskowych,
- 2) promowanie pożądanych wzorców zachowań, edukację zdrowotną mieszkańców Gminy, pozyskiwanie partnerów, w tym mediów lokalnych w celu rzetelnego informowania o działaniach z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
- 3) rozbudowanie form profilaktyki poprzez upowszechnianie programów profilaktycznych oraz tzw. „dobrych praktyk”, zwłaszcza w środowisku szkolnym, poszerzenie działań sportowych, kulturalnych, opiekuńczo – wychowawczych i korygujących, szczególnie dla dzieci i młodzieży.

Realizując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz w 2020 roku podejmowano następujące działania:

1. Kontynuowano działania w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” – celem kampanii jest promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych, jako alternatywy wobec wielu patologii, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy.
2. W Szkołach Podstawowych w Choroszczy i w Złotorii kontynuowano zajęcia profilaktyczne przeprowadzane przez pedagoga szkolnego.
3. W Szkole Podstawowej w Złotorii dofinansowano projekt profilaktyczny pn.: „Biblioteka – dobre miejsce dla człowieka”, który miał na celu rozwój zainteresowań uczniów w zakresie czytelnictwa oraz wskazanie sposobów spędzania wolnego czasu bez używek i nałogów.
4. Sfinansowano prowadzenie pozalekcyjnych zajęć artystycznych w Szkole Podstawowej w Złotorii – zajęcia ukierunkowane są na profilaktykę uzależnień poprzez edukację i rozwój pasji oraz zagospodarowanie czasu wolnego twórczością plastyczną. W ramach zadania sfinansowano wynagrodzenie opiekuna zajęć, zakup nagród za udział w różnego rodzaju konkursach, zakup artykułów plastycznych niezbędnych do realizacji zajęć.

Z powodu pandemii w 2020 roku odbyło się tylko 30 zajęć stacjonarnych, na których był realizowany program „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, warsztaty malarskie, kurs rysowania ołówkiem i grafiki. Na zajęcia systematycznie uczęszczali uczniowie klas I – VI oraz klas VIII. Prace prezentowane były „na gazetce” w holu szkoły oraz w pracowni świetlicy. Uczniowie wykonywali następujące prace:

- Wehikuł czasu – konkurs plastyczno – literacki,
- Tymek i Tola na ekologicznej ścieżce – konkurs fotograficzny dla klas i grup świetlicowych,
- Rozwiąż krzyżówkę – konkurs krzyżówkowy,
- Sport to zdrowie – pocztówka dla przyjaciela – konkurs pocztówkowy.

Świetlica wraz z kołem teatralnym przygotowała przedstawienie jasełkowe pt.: „Chwila, na którą czekamy”. Przedstawienie zostało nagrane na płytach CD i przekazane młodym aktorom oraz szkołom z terenu naszej gminy.

Zorganizowano także konkurs plastyczny pn.: „Najpiękniejsza kartka bożonarodzeniowa”, wszystkim uczestnikom podarowano drobne upominki za udział w konkursie.

Na potrzeby świetlicy zakupiono sprzęt komputerowy, który był wykorzystywany do zajęć stacjonarnych, ale również do zajęć on-line prowadzonych podczas nauki zdalnej.

5. Dofinansowano inicjatywę Szkoły Podstawowej w Choroszczy – projekt pn.: „Akcelerator aktywności obywatelskiej”. Celem przedsięwzięcia było zaktywizowanie społeczności szkolnej poprzez realizację budżetów partycypacyjnych, a także rozwój zainteresowań uczniów oraz pokazanie sposobów spędzania wolnego czasu bez nałogów. W ramach budżetu głosowaniu poddane były różnego rodzaju projekty, z których najwięcej głosów otrzymał projekt pn.: „Dla każdego coś sportowego”. Celem projektu było promowanie aktywności fizycznej jako sposobu na zdrowy styl życia, czynne spędzanie czasu wolnego. Zakupiono artykuły sportowe do realizacji przedsięwzięcia.
6. Przekazano dofinansowania w formie dotacji celowej Miejsko – Gminnemu Centrum Kultury i Sportu w Choroszczy na różnego rodzaju działania profilaktyczne skierowane do rodzin, a w szczególności do dzieci z terenu Gminy Choroszcz, w szczególności z przeznaczeniem na:
- przeprowadzenie Plenerowej Choinki Miejskiej w Choroszczy dnia 18 stycznia 2020 r. oraz zabaw choinkowych w filiach bibliotecznych w Klepaczach dnia 25.01.2020 r. i Barszczewie dnia 01.02.2020 r. Każdorazowo przeprowadzono animacje dla dzieci wraz z wizytą św. Mikołaja, który rozdawał dzieciom upominki,
 - zakup budki na książki pełniącej rolę dostarczania relaksu i rozrywki bez używek, propagującej zdrowy styl życia oraz dbałość o rozwój psychiczny, emocjonalny i duchowy,
 - zakup zestawów do gry w szachy. Zestawy te mają pełnić rolę jednej z technik pomocy w walce z nałogiem poprzez aktywizację do wspólnego spędzania czasu. Zakup jest formą wzbogacenia programu profilaktycznego, który ma być ciekawą alternatywą spędzania czasu wolnego dla ludzi w każdym wieku i każdej płci.
- Działalność MGCKiS propaguje integrację społeczną rodzin i formy spędzania wolnego czasu bez nałogów oraz zachęca do rozwoju pasji i zainteresowań.
7. Jak co roku wsparcie otrzymał działający na terenie gminy – Klub Abstynenta „WOLNOŚĆ”. Dofinansowaniem objęto następujące działania:
- wykonano generalny remont i wyposażono w niezbędny sprzęt pomieszczenie, w którym działa Klub,
 - wyjazd na Dni Skupienia i Spotkania Terapeutyczne w Zakroczymiu,
 - pokrycie kosztów prenumeraty dwumiesięcznika Ośrodka Apostolstwa Trzeźwości „Trzeźwymi bądźcie”,
 - opłacono abonament RTV za odbiorniki znajdujące się w siedzibie Klubu oraz przegląd sieci telekomunikacyjnej oraz comiesięczne koszty usług platformy NC+.
8. Przekazano dotację Miejsko – Gminnemu Klubowi Sportowemu „Narew Choroszcz” na realizację zadania publicznego pn.: „Sport to zdrowa przygoda – złych nałogów przeszkoda”. Dotacja przeznaczona była na promowanie zdrowego i trzeźwego trybu życia poprzez sport – rezultaty osiągnięto poprzez zaangażowanie dzieci, młodzieży i dorosłych z gminy Choroszcz w treningi i zmagania sportowe realizowane w ramach zadania. Wzięły w nim udział grupy wiekowe: dzieci (około 50 osób), młodzież (około 20 osób) i dorośli (około 30 osób), którzy podczas treningów i zawodów nauczyli się jak ważne jest dbanie o zdrowie, kondycję fizyczną i wstrzemięźliwość od wszelkich używek, które znacznie

obniżają sprawność organizmu. W ramach zadania przeprowadzono systematyczne treningi 2 razy w tygodniu po 1,5h dla osób w pięciu grupach wiekowych, dla co najmniej 100 osób w kategorii (ŻAK, orliki, młodzik, seniorzy) oraz zorganizowano rozgrywki międzyklubowe (około 70 rozgrywek i turniejów), dzięki czemu zagospodarowano czas wolny dzieci, młodzieży, jak i dorosłych, oraz zostały przekazane właściwe wzorce zachowań – dbania o siebie i otoczenie. Rozgrywki i zasady w nich obowiązujące uczyły dzieci i młodzież rywalizacji w duchu fair play. Treningi, mecze oraz inne zajęcia integrujące wszystkich zawodników klubu, pomogły w odciążeniu od niekorzystnego towarzystwa. Grupa nauczyła się działać razem, wspierając się i odciągając od gier komputerowych, alkoholu, narkotyków i patologii społecznych. Nastąpiła poprawa sprawności fizycznej, której nie można wykształcić tylko i wyłącznie na lekcji wychowania fizycznego. Do tego przyczyniły się regularne treningi w ramach zadania -poprzez ich systematyczność i mecze, w których potrzebna jest umiejętność współpracy, przestrzeganie zasad obowiązujących w piłce nożnej, wykonywanie poleceń doświadczonych trenerów; dzieci i młodzież uczyły się odpowiedzialności i konsekwencji za swoje działania. Dzięki profesjonalnej kadrze trenerskiej uczestnicy rozwinęli swoją technikę, sprawność fizyczną, która przyczyniła się do osiągania lepszych wyników rywalizacji sportowej.

9. Przekazano dotację Stowarzyszeniu „*Lambada Choroszcz*” na zadanie pn.: LAMBADA GIRLS 2020. Dotacja była przeznaczona na uruchomienie i funkcjonowanie Akademii Piłkarskiej dla dziewcząt. Problem alkoholowy w coraz większej mierze dotyczy także dziewczyn i kobiet, dlatego utworzenie jedynej w gminie Akademii działającej na rzecz zagospodarowania czasu dziewczynkom było tak ważne. Dzięki realizacji zadania zorganizowano wolny czas dziewczynkom z terenu gminy Choroszcz, poprzez systematyczne szkolenia w zakresie piłki nożnej, celem poprawy ich kondycji fizycznej, sprawności ruchowej, wskazania właściwych nawyków aktywnego życia i dbania o zdrowie, ale też przeciwdziałania negatywnemu wpływowi rówieśników i ustrzeżenia osób biorących udział w zadaniu, od ewentualnej możliwości wpadnięcia w złe towarzystwo, wystąpienia uzależnień i patologii społecznych. Główny nacisk kładziony był na treningi, gdzie przede wszystkim poprzez zabawę, dziewczynki były wprowadzane w tajniki piłki nożnej - większa część uczestniczek zadania właśnie w Lambadzie miała styczność po raz pierwszy z tą dyscypliną sportu. Przeprowadzany był 1 trening tygodniowo: w okresie wiosenno-letnio-wczesnojesiennym na obiektach M-GCKiS w Choroszczy (orlik, stadion udostępniony nieodpłatnie przez M-GCKiS), a w okresie jesienno-zimowym na hali sportowej SP w Choroszczy (hala udostępniona nieodpłatnie). Treningi były prowadzone przez osoby z uprawnieniami min. instruktora sportu na podstawie umów zlecenia, a do realizacji zadania zakupiono niezbędne sprzęty sportowe dostosowane do wieku uczestniczek zadania: m.in. piłki, worki na piłki i stroje). Wykupiono ponadto ubezpieczenie dla uczestniczek zadania. Informacja o zadaniu i jego dofinansowaniu była podawana m. in. na stronie stowarzyszenia i stronie Gazety w Choroszczy.
10. Dofinansowywano organizacje pozarządowe, drużyny piłkarskie i instytucje działające na terenie Gminy Choroszcz na rzecz społeczności lokalnej i promujące postawy

trzeźwościowe (LZS Fuzja Klepacze, LZS Zaczerlany, LZS Izbiszcz, Stowarzyszenie Pamięć i Tożsamość „Skała”).

11. Zakupiono kominy i maseczki ochronne, które zostały przekazane członkom GKRPA, członkom Zespołu Interdyscyplinarnego.
12. Prowadzono Punkt Konsultacyjny Uzależnień. Zawarto umowy zlecenia z certyfikowanymi specjalistami terapii uzależnień. Działalność Punktu skierowana jest do młodzieży i osób dorosłych uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób eksperymentujących i nadużywających substancji psychoaktywnych, osób współuzależnionych – członków rodzin dotkniętych problemem uzależnienia, osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc. W 2020 roku udzielono 257 konsultacji dla 161 osób.
13. Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Choroszcz działała na podstawie Zarządzenia Nr 270/2017 Burmistrza Choroszczy z dnia 02.11.2017 r. w sprawie zmiany składu osobowego Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Choroszcz.

Komisja składa się z dziewięciu osób i są to przedstawiciele oświaty, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, Policji i przedstawiciela grupy samopomocowej.

W 2020 r. Komisja odbyła 11 posiedzeń. Do Komisji wpłynęło 17 wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Z powodu pandemii możliwości podejmowania i prowadzenia różnych postępowań były znacznie ograniczone.

W stosunku do złożonych 17 wniosków Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła następujące działania:

- 1 wniosek skierowano do Sądu,
- 3 wnioski zostały wycofane z postępowania,
- 6 osób po przeprowadzonej rozmowie motywacyjnej samodzielnie podjęły działania w kierunku podjęcia terapii odwykowej,
- w stosunku do 4 osób z innych powodów nie podejmowano działań,
- w stosunku do 3 osób prowadzone postępowanie nie zostało zakończone i przeszły one do realizacji na 2021 rok.

W 2020 r. Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choroszczy zaopiniowała 10 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Wydano postanowienia z pozytywną opinią wszystkich wniosków w zakresie lokalizacji punktów sprzedaży zgodnie z Uchwałą Nr XXXVIII/374/2018 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 17 września 2018r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Choroszcz ze zmianą z dnia 26 czerwca 2019 r.

Ponadto, Komisja pozytywnie zaopiniowała wniosek o dofinansowanie ze środków przeznaczonych na profilaktykę uzależnień dla mieszkańca wsi Klepacze, umożliwiając uczestnictwo w Ogólnopolskim kursie i warsztatach Wodzirejów Wesel i Zabaw Bezalkoholowych, organizowanym przez Fundację Światło – Życie pod patronatem Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

14. Sfinansowano szkolenia dla pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

W ramach pozostałej działalności z zakresu ochrony zdrowia realizowano następujące działania:

1. Na bieżąco informowano mieszkańców gminy Choroszcz o akcjach z zakresu profilaktyki zdrowotnej i ochrony zdrowia, organizowanych przez różne instytucje zajmujące się ochroną i promocją zdrowia (m.in. o bezpłatnych badaniach, seminariach).
2. Nawiązano współpracę z firmą MEDICA Sp. z o.o., która przy Pl. Brodowicza przy Miejsko-Gminnym Centrum Kultury i Sportu w Choroszczy wykonywała badania mammograficzne w mammobusie, na rzecz kobiet w wieku 50 – 69 lat (badanie było bezpłatne, refundowane kobietom co 2 lata przez Narodowy Fundusz Zdrowia, nie było wymagane skierowanie lekarskie).
3. Nawiązano współpracę z firmą Virtus Wiesław Nalewajko, która przy Pl. Brodowicza przy Miejsko-Gminnym Centrum Kultury i Sportu w Choroszczy wykonała bezpłatne badania mammograficzne w mammobusie, na rzecz kobiet z gminy Choroszcz, będących w wieku 50 – 69 lat.
4. W ramach współpracy z „Gazetą w Choroszczy” w miarę posiadanych informacji związanych z promocją zdrowia i edukacją zdrowotną, przekazywane były materiały z zakresu zdrowia do zamieszczenia w ww. gazecie.
5. Realizowano program polityki zdrowotnej „GRYPOODPORNİ 65+”. W ramach programu przeprowadzono otwarty konkurs ofert, wyłaniając realizatora szczepień przeciwko grypie. Adresatami programu GRYPOODPORNİ 65+ były osoby po 65. roku życia, zamieszkujące gminę Choroszcz, które wyraziły chęć uczestnictwa w programie, a ich stan zdrowia, ustalony po uprzednich badaniach kwalifikujących, pozwolił na podanie szczepionki przeciwko grypie sezonowej. Szczepionki zostały zakupione i sprawdzone pod kątem posiadanych atestów i aktualności składu, przez realizującą szczepienia placówkę medyczną. W ramach realizacji programu zaszczepiono 300 osób przeciwko grypie sezonowej i podniesiono ich wiedzę o grypie i infekcjach grypopochodnych, rozwijając tym samym poczucie ich odpowiedzialności za własne zdrowie. Dzięki realizacji programu, osobom zaszczepionym, zwiększono dostępność do świadczeń nierefundowanych przez NFZ oraz zapewniono ochronę przed grypą. Łączny koszt realizacji programu to kwota 15.000,00 zł.
6. Na podstawie uchwały Nr XV/167/2020 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Białostockiemu na realizację Programu Profilaktycznego „Zdrowy rozwój – dobry start”, zostały przekazane środki na przeprowadzenie przesiewowych badań słuchu, wzroku i wad postawy ciała uczniów z klas I szkoły podstawowej.

7. W okresie od 02.09.2020 r. do 30.11.2020 r. w ramach programu zostały przebadane dzieci ze Szkół Podstawowych w Kruszewie, Złotorii i Choroszczy. Badania były przeprowadzane w oparciu o przygotowany specjalnie do przesiewowych badań słuchu i wzroku, multimedialny program komputerowy „Słyszę i Widzę”, opracowany przez Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, NZOZ Centrum Słuchu i Mowy „Medincus”, Instytut Narządów Zmysłów oraz w oparciu o Schemat Badania Postawy Ciała wg Kasperczyka.
8. Ponadto, w dniu 01 października 2020 r. w Szkole Podstawowej w Choroszczy został zorganizowany punkt konsultacyjny dla rodziców, gdzie zainteresowane osoby konsultowały wyniki badań swoich dzieci oraz uzyskały informacje dotyczącą adresów poradni laryngologicznych, okulistycznych, rehabilitacyjnych. Przebadano ogółem 127 dzieci, z czego 38 dzieci zostało skierowanych na pogłębioną konsultację do laryngologa, foniatry bądź audiologa, 33 dzieci skierowano na badanie okulistyczne, a 49 dzieci zostało skierowanych na pogłębioną diagnostykę u fizjoterapeuty lub lekarza ortopedy. Na realizację programu w 2020 r. wydatkowano 7 947,94 zł.

Sporządziła:

Małgorzata Kiryluk

Dyrektor Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choroszczy

Karolina Sokół

Starszy specjalista

Urząd Miejski w Choroszczy